

O borbah na raznih frontah - Stavke povzročajo sitnosti

OTOK ATTU ZOPET V AMERIKANSKIH ROKAH

Na evropskih bojiščih so na dnevnem redu večinoma zračni spopadi. — Invazija se pripravlja in dela se na načrtih; kje pride, je vojaška tajnost. — Napad na otok Kisko zna priti vsak čas.

Washington, D. C. — Ameriške čete so zasedle domalega vse važnejše pozicije na otoku Attu in se lahko zapise, da je otok pod popolno kontrolo ameriških čet. Le tu pa tam so še skriti japonski oddelki po raznih obronkih vrhovih, za katere pa ni rešitve. Koordinirane operacije med letalstvom, in motoriziranimi oddelki na kopnem so uspele na vsej črti. Prihodnja točka za otokom Attu je otok Kiska. Ta otok je močnejše utrjen. Toda z otokom Attu v ameriških rokah, ki se nahaja 200 milj zapadno od Kiske bodo Amerikanci lahko preprečili vsaka ojačenja od strani Japoncev za japonske posadke na Kiski. Borba proti Japoncem gre pa na črti.

Na ruski fronti se poroča le o letalskih spopadih in o topničarskih dvobojih. V petek in soboto so ruski letalci uničili nad 60 nemških letal, do čim so sami izgubili le deset letal. V sredi ruske fronte pred Kurskom poročajo o topniških dvobojih. Nemški viri pa prerokujejo novo ofenzivo, ki se ima v kratkem pričeti. V Sredozemlju so na dnevnem redu stalno zračni boji. Tekom zadnjih štirih dni so zavezniški letalci v Italijanom nadaljnjih 305 letal, omenja poročilo. Središče zračnih napadov ste Sicilija in Sardinija. Angleški in ameriški letalci sleherni noč bombardirajo nemška industrijska mesta, podmorske baze, itd. Angleži so v soboto večer uspešno bombardirali belgijska prista-

VELIKE ŠKODE VSLED POPLAV

Ljudje morali zapustiti več vasi in mest.

St. Louis, Mo. — Poplave v šestih osrednjih državah so dosedaj povzročile že milijonske škode. V Beardstown, Ill. je nad 4000 ljudi moralo zapustiti domovanja in oditi na varne kraje. Vojaki in civilisti delajo na reševanju delu. V Peoria Ill. je v nevarnosti velika municijska tovarna. Naspice okrog reke, da zajezijo vodo delajo noč in dan. Reke Wabash, Arkansas, Mississippi in Missouri so poplavile na sto tisoče akrov polja. Pomoč in hrana je bila poslana iz drugih krajev prizadetim ljudem od poplav Poljedelski urad v Springfieldu je objavil, da je več kakor 375.000 akrov korusu uničene.

500 LADIJ V LETU 1944

San Francisco, Calif. — Podadmiral E. S. Land, upravitelj vojne plovbe, je izjavil te dni, da gradnja ladij gre uspešno naprej. Za leto 1944 je v programu 500 novih ladij.

nišča, v katerih imajo Nemci svoje ladje.

V Italiji pričakujejo z neravnostjo napovedane invazije. Tudi Nemce tare skrb o invaziji, a se ne kažejo zaskrbljene javno, kakor Italijani. Največja skrb za vse je, ker ne vedo, kje se bo pojavila.

VELIKO POMOŽNO DELO AMERIKANSKIH SKOFOV

Washington, D. C. — Pomožni odbor ameriških škofov za od vojne prizadete po svetu, je te dni na novo nakazal \$344.000.00 v pomoč vojnim sirotam. Ta odbor je že preje nakazal v take svrhe raznim deželam in sveti stolci \$1.322.493.00. Od te zadnje svote je določenega \$35.000.00 za pomoč ameriškimi vojnimi ujetnikom v Nemčiji in Italiji. Druge svote pa so nakazane za relief raznim deželam.

Druge nakazila izkazujejo: \$40.000.00 za poljske begunce, ki so razkropljeni po večjih raznih deželah Evrope. Slovenija bo dobila od te svote \$15.000.00. (Opomba: Ta podpora, ki jo nudi odbor ameriških škofov Sloveniji je edina pomoč, ki takoj prihaja našim ljudem ki zdaj trpe in potrebujejo nujne pomoči. Mi sami pa stiskamo nabrane do-

larje za po vojni.) Hrvatska bo dobila za slični namen \$15.000.00; Litvinska \$10.000.00; Malta, Belgija, Holandska in Francija vsaka po \$10.000.00.

Glede nas Slovencev bi vse kakor ne bilo napačno, ampak le prav človekoljuben korak, ko bi del nabranih prispevkov dali v pomoč tudi sedaj. Izgovori, da se ne ve kaj se bo z vsakim takim danim centom zgodilo niso na mestu. Ameriška vlada pošilja živež tudi v kraje, ki so od Nemcev zasedeni, to so Francija, Grčija. Morda ne pride vse na svoje mesto, ampak kadar gre za tako nujno stvar je treba tudi nekaj rizikirati. Prav je in priporočljiva je previdnost, ampak v takih slučajih tudi le do gotove meje. Kadar gre zato, da se komu pomaga v najbolj potrebnem momentu, ni da bi se igrali malenkostne.

SLOVENSKE SODELUJEJO PRI PRODAJI VOJNIH BONDOV

Chicago, Ill. — Na State in Randolph Street, se te dni nahaja stojnica (booth), ki operira pod imenom "All-Nations" Booth. Vsak dan ima v oskrbi prodajo bondov druga narodnost. V petek ta teden bodo imele stojnico v oskrbi slovenske žene in dekleta. Rojaki, ki se bodo mudili v mestu ta petek so prošni, da obiščejo stojnico in vsak naj kupi kolikor mogoče vojnih bondov ali znakm ter da tako pobudo našim ženam in dekletam, ki pri tem sodelujejo. Obenem bo to v kredit Slovencev, ker ta dan je v rokah prodaja vojnih bondov in znakm v slovenskih rokah. Pokažimo se, da Slovenci nismo zadnji!

LE FARMARJI SMEJO KLATI ŽIVINO ZA LASTNO UPORABO

Chicago, Ill. — Pokrajinski upravitelj za razpečevanje prehrane E. O. Pollock je objavil te dni določbo glede ubijanja in klanja živine za domačo uporabo. Ljudje, kot razni profesionalisti v mestih, pa imajo zraven farme, taki ne smejo klati živine za lastno uporabo, razven če morejo dobiti poseben dovoljenje za to. Le farmarji, ki živijo stalno na farmah, smejo ubiti ali zaklati govejo žival, kot krave, teleta, itd. ali prešiča, ovce, itd., toda le za lastno uporabo. V vseh drugih slučajih se mora prodati klavnina živina postavnim klavnicam, ki edine imajo pravico klati živino.

NA VZHODU OMEJUJEJO GASOLIN

Washington, D. C. — Obrambni urad za transportacijo je omejil koncem zadnjega tedna za 40% prodajo gasolina v enajstih vzhodnih državah. Vzrok je, ker na osrednjem zapadu in v nekaterih bolj južnih državah so obsežne poplave preprečile za več dni prevoz gasolina, kakor tudi obrat po enih krajih. Obenem se večajo zahteve po gasolinu za vojaške uporabe.

NA DESET TISOČE DELAVCEV NA STAVKAH

Nad 70.000 delavcev stavka po raznih krajih. — Stavke se znajo pa razširiti še na druge kraje in industrije. — Štiri tvrdke za gumij prizadete. — Proizvodnja vojnega orožja prizadeta.

KRIZEM SVETA

Boston, Mass. — Rev. Harold Henry, misijonar, ki se je vrnil te dni iz Daljnega vzhoda, kjer je misijonaril več let, je v svojem predavanju izjavil, da Korejci v vedno večjem številu sprejemajo katoliško vero. Kljub japonskemu zatiranju, pravi misijonar, je pričakovati v tem oziru še večjih uspehov v Koreji.

New York, N. Y. — Sem došla poročila omenjajo, da je nazijska vlada dovolila delegaciji nemških škofov v Nemčiji, da sme potovati v Vatikan. Potovanje se sicer imenuje službeno. Nekateri so pa mnenja, da ima potovanje mogoče tudi druge namene, ker se pač bliža čas končnega obratuna z Nemčijo.

London, Anglija. — Nazjski guverner nad Poljsko je dal preurediti znano krakovsko katedralo v Galiciji v muzejum, kamor zdaj vlačijo razno staro šaro. V istih prostorih nazijski oblastniki izvršujejo civilne poroke. Slučaj pač kaže, kako naziji spoštujejo verske ustanove poljskega naroda.

Liege, Belgija. — Belgijski škof Rt. Rev. Ludwig Kerhofs, je vložil protest proti odvajanju belgijskih delavcev na prisilno delo v Nemčijo. Naziji so najprvo odvajali moške, zadnje mesece pa tudi ženske. Škof pravi, vsakdo ve, kaj čaka naše mlade dekleta in žene v tujini.

Zagreb, Hrvatska. — Oblasti neodvisne Hrvatske so na oster protest zagrebškega nadškofa Alojzija Stepinaca umaknile ostro odredbo proti Židom, ki so jo pred nekaj dnevi objavili. Nadškof je zahteval, da nečloveško naj se ne postopa z nikomur.

VESTI O DOMOVINI

"Le pri skupnem delu se bomo naučili skupaj delati, a skupaj delati moramo in tudi bomo" je pisal predsednik Roosevelt te dni konferenci zedinjenih narodov za prehrano, na kateri so tudi jugoslovanski zastopniki.

Pismo predsednika Roosevelta

Hot Springs, Va., 18. maja. (AP) — Predsednik Roosevelt je naslovil konferenci zedinjenih narodov za hrano pismo, katero je prečital danes zvečer Judge Marvin Jones, chairman ameriške delegacije. Besedilo tega pisma je naslednje:

V vašem svojstvu chairmana delegacije Zedinjenih Držav in začasnega chairmana konference zedinjenih narodov za hrano in kmetijstvo, Vas prosim, da sporočite zbranim delegatom izraz mojega prisrčnega občalovanja, da jih ob tej historični priliki ne morem osebno pozdraviti. Nujne zadeve, ki se tičejo nadaljevanja vojne me zadržujejo, a naša prva skrb mora biti, da izvojujemo zmago, in sicer tako dolgo, dokler ne bomo dosegli brezpogojne predaje vseh naših sovražnikov.

Kljub temu pa upam, da mi bo pozneje enkrat mogoče srečati delegate in jim osebno povedati, kako globoko sem prepričan o veliki važnosti naloge, katere se bodo zdaj lotili.

To je prva konferenca zedinjenih narodov. Vsi skupaj se borimo proti skupnemu sovražniku. Skupaj smo tudi na delu, da sezidamo novi svet, v katerem bodo mogli ljudje svobodno živeti v miru, udobnosti in varnosti.

Široki cilji, za katerimi moramo iti, so orisani v Atlantskem Čarterju, v deklaraciji zedinjenih narodov in na shodu 21 ameriških republik v Rio de Janeiro, meseca januarja 1942. Cilj te konference je, da prouči, kako na najuspešnejši način podpirati to politiko, v kolikor se tiče uporabe, proizvodnje in razdelitve hrane in drugih poljedelskih pridelkov v povojni dobi.

Podpora in svoboda od pomanjkanja

Mi vemo, da je treba pridobiti v svetu, za katerega se borimo in delamo, te štiri svobode za vse ljudi. Mi vemo tudi, da vsaka teh svobod sloni na drugih: da svobode od straha n. pr. ni mogoče doseči, ako ni svobode od pomanjkanja. Ako hočemo uspeti, morajo vsi narodi, vsak zase in vsi skupaj, prevzeti naslednje odgovornosti:

Ukreniti morajo vse potrebno za razvoj svetovnega pridelka hrane, ki mora zadostovati za bistvene potrebe hrane vsega svetovnega prebivalstva. Gledati bodo morali na to, da ne bo nobenih zaprek, bodisi v mednarodnem trgovanju ali prevažanju, bodisi v notranji razdelitvi, ki bi mogle preprečiti, da katerikoli narod ali skupina državljanov v katerikoli državi, dobiva za svoje zdravje potrebno pre-

hrano. Človeška družba mora do pitice izpolniti svojo dolžnost, da preskrbi vsem svojim članom vsaj minimum primerne prehrane. Problemi, s katerimi se bo bavila ta konferenca, so najvažnejši osnovni problemi človeštva — kajti brez hrane in obleke postane življenje samo nemogoče.

V tej in v drugih konferencah zedinjenih narodov bomo razširili svoje sodelovanje preko vojnih problemov na važna druga polja. Le pri skupnem delu se bomo naučili skupaj delati, a skupaj delati moramo, in tudi bomo.

Gerilci zasedli rudarsko mesto

London, 18. maja. (AP) — Tukajšnja jugoslovanska vlada v izgnanstvu je danes izdala poročilo o bitki, ki je trajala 7 ur, v kateri so pretekli petek zasedli jugoslovanski patrioti važno rudarsko mesto Vrdnik in porušili mestno električno centralo ter vse tehnične priprave v rudniku samem.

Poročilo pravi, da so madžarske čete nastopile z veliko krutostjo napram lokalnemu prebivalstvu, ki se je radi tega razbežalo "v masah" na vse strani.

Kovinski denar je vzeti iz prometa v Srbiji

Švedski list Nydag poroča dne 17. aprila iz Beograda, da je Nedić vzvel ves kovinski denar iz prometa.

Nemški okupator si name-rava tako preskrbeti s pomočjo svojega kvizlinga več milijonov komadov denarja iz aluminija — tako ogromne so potrebe nemške vojne industrije.

Samoror ustaškega oficirja

Zuerich, 7. aprila. — Kapetan Banjanec, komandant hrvaških kvizlingških čet, ki so tvorile posadko mesta Slunj, je izvršil samomor, ko je bilo mesto zavzeto od hrvaških partizanov — tako piše list Nova Hrvatska, ki izhaja v Zagrebu pod kontrolo osišča.

Rojstni dan predsednika Hacha

Švedski časnikarji poročajo, da je 71-letni Emil Hacha, marionetni predsednik takozvanega protektorata Češke in Moravske, o priliki proslave svojega letošnjega rojstnega dneva bil videti "bolj mrtev nego živ".

Gosta Block trdi glasom čehoslovaške časopisne službe, v neki knjigi, ki je ravnokar izšla, da je bila ta proslava rojstnega dne podobna pogrebni svečanosti.

Block poroča, da Nemci niso uspeli zdobiti s terorjem odpor čehoslovaškega naroda in da so Nemci sami postali žrtve svojih živcev.

Slika kaže angleškega junškega generala Bernarda L. Montgomeryja, ki poveljuje angleški osmi armadi v Afriki, ki je pognala Nemce in Italijane iz Egipta, skozi Libijo v Tunisijo in tam s pomočjo ameriških, angleških in francoskih čet popolnoma uničil osiščne sile v Afriki.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene newspaper in America.
Established 1891

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina		Subscriptions	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Za Chicago, Kanada in Evropo		Chicago, Canada and Europe	
Za celo leto	\$7.00	For one year	\$7.00
Za pol leta	3.50	For half a year	3.50
Za četrt leta	2.00	For three months	2.00
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

POZORI! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopolnilna valnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

TI IMAJO PRAV - ONI IMAJO PRAV - KDO IMA PRAV?

Glede Jugoslavije, kakršna je bila in kakršna bo, če bo sploh kaka Jugoslavija po tej vojni, imajo prav eni in drugi. Kako to? poreče ta ali oni. Če ima prav ena stran, druga ne more imeti prav! Tudi v tem zadnjem je resnica. To je godla, porečete, vsi ne morejo imeti nikoli prav. Kakor hočete. Mi pa pravimo, vsak ima nekaj prav. Pogledimo.

Nekateri, in teh ni malo, so mnenja, da taka Jugoslavija, kakršna je bila, ne sme biti nikdar več. Ti imajo prav do gotove meje. Jugoslavija, kakršna je bila, je bila res včasih prav čuden stvar. Ne po zaslugi ljudstva samega, pač pa po zaslugah onih, ki so jo vodili. Večni spori s Hrvati in premnogokrat s Slovenci in drugimi skupinami so res postavljali deželo v slabo luč, pa tudi kazali na politično nezrelost Jugoslovčanov. Tako so sodili o Jugoslovčanih in jih klasificirali med politično nezrele narode. Sodba je bila na mestu, dasi je jugoslovskemu ljudstvu delala ta sodba krivico. Borbe, ki so divjale med vladnimi strankami in narodi niso bile povzročene od strani ljudstva, marveč od strani koristolovskih politikantov. Saj ni potreba, da bi razkrivali delovanje vsakega režima. Saj veste, kako je šlo. Srbskemu narodu čast. Junaški narod je to. Ne zaslužijo pa tega priznanja srbski politikanti. Ti so skrbeli, da je bilo politično srbstvo vedno v sedlu. Srbska večina je ostala v sedlu v vsaki vladi, pa naj je šel iz vlade ta vodja, ali oni, za kulisami so se politični srbski voditelji vedno tako bratili, da je politično srbstvo diktiralo in vladalo. Hrvati in Slovenci so bili le priveski. To politiko je podpiral tudi bivši kralj in jo bo tudi novi. Zadaž za vsem pa stoji še nespravljivo pravoslavje, vmes kralj, in na fronti velesrbstvo. Kar troje črt varuje to vladajočo politiko v jugoslovanski vladi. Ali je taka politika pravična za Hrvate in Slovence? Odgovor na to je pravičen: Take Jugoslavije ni treba več.

Druga stran, ki ima tudi zelo prav in je na mestu s svojimi nasveti je, da je treba jugoslovanske narode državo organizirati v federativno državo s popolno avtonomijo za vsak posamezni jugoslovanski narod, kolikor je moreta ka skupnost prenesti. To je dober nauk in le Bog daj, da bi do tega prišlo. Ali pride? To je drugo vprašanje. Mnogi pravijo, da ni mogoče, da jugoslovanski narodi za ka takega še niso zreli. Morda res ne popolnoma — dozore vajo pa, toda gotovi politični elementi so vmes, ki narodi solijo politiko po svoje in ti so vzrok, da gledajo narodi š nezreli. To pa zato, ker v takih razmerah poganja in rasti najboljša pšenica za gotove politične koristolovce. Ten drugim na vsa usta odgovarjajo zlasti vladni pristaši, na se narodu doma diktira, kako vladavino naj ima. Narodoma naj odloči kaj hoče, ali hoče ljudovlado ali kralja. Lej nasvet, ki je pa podan radi tega, ker tisti politični ptičji, ki to svetujejo, dobro vedo, da bodo narod imeli po vojni zopet na vajetih in da bo moral tako izbrati, kakor mu bo "gospodža" narekovala. Proti temu je resnično najboljši nasvet: Federativno urejena država, s popolno avtonomijo za vse narode.

So pa tretji in ti imajo tudi zelo prav, ki priporočajo, naj bi Rusija segla do Jadrana in vzela pod svoje varstvo vse slovanske dežele. S stališča slovanstva bi bilo to najboljšje. Tudi s stališča vsake posamezne slovanske dežele najboljše. Ako je usoda ta, da bodo manjše slovanske dežele prej ali slej utonile v večjih slovanskih morjih, je na zadnje vse eno, če mi Slovenci utonemo v srbskem morju, ali pa v ruskem. Bolje da v ruskem, ker rusko morje je veliko in nas bo varovalo, dočim je srbsko le malo jezero, ki ga osamljenega vsak lahko vzame, kakor se je to godilo tolikokrat v preteklosti. Pod ruskim varstvom s primerno narodno avtonomijo bi bilo najboljše. Seveda ob misli na Rusijo nas vse obhaja neki strah pred kosmatim komunizmom. Ta strah je upravičen. Kar se je godilo v Rusiji po revoluciji, so stvari, ki ne morejo kar tako iz spomina. Zapadni Slovani imamo svoje šege, navade in običaje. Du-

hovno smo orijentirani v duhu zapadnega krščanstva, v katoliški cerkvi. Zato, če bi nas vzhodni bratje skušali kar s silo izrjavati iz vsega tega, bi naleteli na odpor. Toda, če bi vzhodni bratje bili dovolj širokega obzorja, dovolj demokratični do nas zapadnih bratov in bi nam pustili na neki avtonomični podlagi to kar je čisto našega, čisto nam, da svoje duhovno in kulturno življenje urejamo po lastnem okusu, ki seveda ne sme biti škodljiv skupnosti, potem bi ne bilo za zapadne Slovence nič boljsega, kakor biti pod varstvom velike Matere Rusije.

Imamo pa še ultra-Jugoslovane. Ti včasih jugoslavisojajo kar v oblakih. Pa imajo tudi ti svoj prav. Ti pa pravijo: Jugoslavija nam je obljubljena in Jugoslavija bo. Kakšna naj bo, se dosti ne zanimajo. Samo da bo Jugoslavija, to jim je glavno. Boljša je vsaka Jugoslavija, kakor nobena Jugoslavija. V tem zadnjem imajo prav. To so jugoslovanski idealisti. Te vrste idealizem so do napada 1941 znali najbolj izkoriščati znani beograjski cincarji. Bili so Jugoslovani od zemlje do neba. Toda le tako, da jim je to jugoslovanstvo služilo in koristilo njihovi zakulisni politiki. Bratstvo jim je bila vsaka druga beseda na jeziku. Ali če so hoteli Slovenci ali pa Hrvatje kaj tega bratstva sami zase, pa ni bilo nobenega bratstva. Tako bratstvo ni vredno piškavega oreha. Prav imajo, da je vsaka Jugoslavija boljša, kakor nobena. Prav pa nimajo, ko ne gledajo tudi na to, da bi bila Jugoslavija res pravilno demokratično urejena država. Vsak izmed nas ameriških Jugoslovčanov ima tudi gotovo mero dolžnosti, da se zanima, kakšna bo bodoča Jugoslavija.

Tako ima vsak nekaj svojega "prav". Kdo ima najbolj prav?

VERA V VSTAJENJE

Chicago, Ill.

Kakor vam je vsem že več ali manj znano, pripravljajo čikaški odesk št. 8 slovenske sekcije Jugoslovanskega pomožnega odbora veliko narodno prireditev, ki bo pred vsem nudila v srce segejočo Jontezovo dramo "Vera v Vstajenje". Ves čisti dobiček bo uporabljen v korist našega trpečega naroda v stari domovini: polovica potom JPO-SS, polovica pa potom SANSa.

Upam, da mi danes, po dveh dolgih letih strahot in groze za naš mili narod v Sloveniji, pač ni treba poudarjati, kako velikega pomena je taka prireditev in kako primerna in potrebna je. Tudi mi ni treba poudarjati, da smo vsi dolžni pomagati in sodelovati pri našem skupnem prizadevanju v pomoč rojakom, ki si sami ne morejo pomagati. Slovincem in Slovenkam v Chicagi in okolici ni treba vsega tega poudarjati, ker so že ob raznih dosedanjih prilikah pokazali, da so v resnici zavedeni in v prav veliki meri požrtvovalni, posebno kadar gre za pomoč Sloveniji.

Ravnokar omenjena prireditev se bo vršila v nedeljo 30. maja v čikaškem Slovencem lobro znani American Bohemian Hall na 18. cesti blizu Blue Island Ave. Začela se bo ob treh popoldne.

Letos pada državni praznik čiščenja grobov na nedeljo, zato ga bomo praznovali v ponedeljek 31. maja. Dnevi čiščenja grobov nas še posebej spominjajo, kako je naša mila stara domovina sedaj eno samo veliko pokopališče. Koliko

nesrečnih rojakov in rojakinj je moralo po nedolžnem prelitu kri vsled nemškega in italijanskega nasilja! In tisti, ki so še ostali živi, pa so bili odpeljani v razna taborišča ali pa trijo doma — med njimi so morda tudi tvoji starši, tvoji bratje in sestre, tvoji sorodniki, prijatelji in znanci — ali niso tudi tisti, ki so ostali, zdaj živi mrtveci? V svojem obupnem stanju nam nemo kličejo prek morja: Pomagajte nam vsaj vi, ki ste naši! Usmilite se nas!

Dragi rojaki, zdi se mi, da noč in dan slišim podobne kliče v svojem srcu. Ne morem veliko storiti, toda kjerkoli mi je mogoče pomagati, sem z veseljem in razpolago, kolikor mi dopuščajo moči. Vsi, prav vsi moramo po svojih močeh pomagati našemu krvavečemu narodu v stari domovini. Omenjena prireditev bo ena najlepših prilik, da pridemo in zopet pokažemo svojo narodno zavest.

Do vas, drage rojakinje, imam še posebno prošnjo. V imenu pripravljalnega odbora se obračam na vas in vas prosim za majhna darila v pecivu. Ne prosimo za potice, ker vemo, kako se je vse podražilo; če bi pa kljub temu katera bila toliko velikodušna in bi spekla potico, se je pa tudi ne bomo branili. Prosimo pa le za navadno pecivo, kakor preproste kečke itd., da jih bomo servirale h kavi. Tudi to bo veliko pripomoglo k čistemu dohodku. Slihe darove izročite Mrs. Mary Kováčič ali Mrs. Caroline Pichman v kuhinjskem oddelku poleg bare. Končno se pa v imenu kluba Ljubljane obračam na vas,

žene in dekleta, fantje in moške, ki v narodnih nošah predstavljate kinč slovenskega naroda, da pridete vsi na to prireditev v narodnih nošah. Vedite, da je ravno narodna noša najbolj dragoceni talisman našega naroda doma, in da je nazijska zverinska druhal pred vsem gledala, da jim je uničila to, kar jim je bilo najdražje. Leta 1938 sem bila v stari domovini. Nikoli ne bom pozabila, s kako slovesnostjo se je pri nas v Naklem na Gorenjskem zbirala zgodaj v jutru na železniški postaji skupina v narodnih nošah, da se odpelje na skupno manifestacijo v Ljubljano. Občudovala sem jih vsa prevzeta, pa tudi ponosna, da sem tudi sama del njih, ki so tako neustrašno in s takim ponosom hiteli na narodno manifestacijo. V zvoniku so pritrkavali in možnarji so pokali v počast tem skupinam. Tedaj sem si mislila, ko bi le mogli rojaki in rojakinje v daljni Ameriki gledati vse to, pa bi se spet navzeli narodne zavesti, ki je v nekaterih polagoma kolikor toliko obledele. Zato na plan vsak, ki ima narodno nošo, posebno pa člani in članice kluba Ljubljane! Pokažite, da ste v svobodni deželi Ameriki, kjer ima vsak posamezni vse pravice do tradicij naroda, iz katerega je izšel!

Pridite vsi! V imenu trpečega naroda v Sloveniji vam kliče: Pomagajte vsaj vi, ki ste kri naše krvi!

Helena Kušar.

ZA DESET TIŠOČ DOLARJEV

Cleveland, O.

Izpod peresa Rev. Father Bernarda, OFM, ste v tem listu čitali razglas kampanje za \$10,000 v takojšno hitro pomoč potrebnim v starem kraju.

V dopisu poročila o podrobnostih kako in kaj, zato meni ni treba istega poudarjati. Kot blagajnik za ta sklad naj dodam nekoliko o dosedanjih prejemkih in še moje mnenje, kako naj bi se vršila ta kampanja, da bi čim prej dosegla svoj cilj. Temu lahko dodam še svoj komentar.

Idejo za oživljenje nadaljnega sodelovanja slovenskih župnij zelo odobravam. Prvič zato, ker bo s tem korakom podvojena odpora svojcem v domovini. Posebno še radi tega, ker bo pomoč takoj na razpolago. To šteje največ. Kdor hitro da, dvakrat da, pravi pogovor.

Dalje odobravam tudi iz tega stališča, ker smo na ta način v akciji kot narodna celota. Vedno sem zagovarjal dvotirno akcijo. To sem želel iz skušnje. Kjer ni malo neke kompeticije, ni življenja za kampanjski napredek, ker se vsak izgovarja, naj le drugi delujejo.

V tretje se mi vidi to potrebno tudi radi tega, da na ta način zainteresiramo vsakega za to akcijo, in se nihče ne bo mogel izgovarjati iz vzrokov kakor: nezaupnost ali osebnost nekaterih oseb. S to akcijo Zveze slovenskih župnij v Ameriki in pa z JPO-SS na drugi strani, bo ves narod vzbujen in ni dvoma, da bo od-

pomoč mnogo uspešnejša. To pa radi tega, ker bomo delovali vsi za en cilj in za en narod. Radi tega se mi je vedno videlo potrebno voditi akcijo po dveh potih v en cilj, za ene in iste naše brate doma.

Da smo, ali ako smo v mišljenju različni, to nič ni, saj so v domovini ravno tako različnega prepričanja. Morda je celo boljše, da je tako, ker bo enim in drugim v domovini služilo v dobro.

Radi tega tudi smatram, da bo sodelovanje tukaj med nami in v popolnem sporazumu in da bo uspeh bolji v obeh akcijah. Končno gre le za hitro in izdatno pomoč. V toliko je bila naša organizacija poučena in odbor prepričan, zato se je zavzel za takojšno akcijo.

G. Bernard je v razglasu omenil, da je namen te kampanje tak, da se bo denar nabran po darovih dejal tu v banko in da se bo onim v domovini za takojšno pomoč le naznani, koliko je denarja v ta namen naloženega ali nabrane zanje. Vse to je urejeno tako, da bo varnost za denar tu in da bodo v domovini prejeli pomoč takoj.

Več in bolje se ne bi moglo pričakovati v sedanjih razmerah vojne furije.

O DOSEDANJH DAROVH

Da je ta organizacija obstala že dalj časa je bilo že v javnosti dovolj poročano in kritizirano. Dokler ni organizacija za gotovo vedela, če so doma prejeli pomoč za denar, ki je bil tukaj zbran in s pomočjo škofovskega sklada se v toliko pomnožen, ni odbor zveze Slovenskih župnij mogel bobnati in odgovarjati, da je vse tako zanesljivo, kakor bi kdo zahteval in pričakoval. Ko je pa odbor potem dobil točna poročila, da so v stari domovini za poslano hvaležni, poleg tega pa še vest, da se bo nadaljno sodelovanje za pomoč še oblažilo in da bo pomoč izdatnejša kot do sedaj, se je pa odbor odločno zavzel, da gre z delom naprej. V ta namen se je pričel zbirati nov sklad, ki je v nekaj dneh narasel že nad \$1,155.00.

Takole so dospeli darovi v blagajno:

Prva se je odzvala župnija Matere Božje v Collinwoodu pod spretnim vodstvom preč. g. Msgr. Vitusa Hribarja, katere zbirka je bila za \$357.07. Druga župnija se je priglasila Sv. Lovrenca, pod kanonikom Omanom, za \$337.00. Dalje je izročil Rev. Milan Slaje, predsednik organizacije in župnik pri slovenski fari sv. Cirila in Metoda v Lorainu, O., \$115.00. Rev. Father Bernard je prinesel iz New Yorka \$100.00. Firma Grdina in Sinovi — Anton Grdina je dala \$100.00. Zborovalci so na seji zbrali med seboj vsoto \$52.00. K temu je pa še doposlal Father Bernard ček za \$84.00, in neka žena je podarila \$10.00. Skupaj \$1,155.07.

V pismu Rev. Father Slapska mi sporočajo o požrtvovalnem sodelovanju društva Krka, ki je v ta namen vprizorilo igro Trnjeva krona, kar je pripomoglo za to blagajno za \$220.00, v cerkvi se je pa nabralo za \$117.00. To so veliki zbirki.

(Dalje na 4. strani)

DOGODKI

med Slovenci pa Ameriki.

Apeliral na rudarje

Pittsburgh, Pa. — Ameriški slovanski kongres, ki trdi, da zastopa 15 milijonov ljudi slovanskega porekla, je apeliral na rudarje, naj ostanejo na delu in proizvajajo premog, ki ga nujno potrebujemo za poraz osištca, ter naj vstrajajo, dokler ne bodo njihove upravičene pritožbe rešene.

Corporal Wm. Možina

North Chicago, Ill. — Pred kratkim se je povrnil nazaj v armadno taborišče v Orlando, Fla., William Možina, 29, sin Mr. in Mrs. Jakob Možina iz 1024 Lincoln St., potem ko je bil doma na 15-dnevnem dopustu. Ko je prišel nazaj, so ga takoj napravili za korporala. Pri vojakih je od februarja 1942, prej pa je bil zaposlen pri American Steel & Wire Co.

Master Sergeant Edw. Peko

Chicago, Ill. — Edward Peko, ki je prav tako znan v Chicagi kakor na Willardu, kjer žive njegovi starši, piše dne 6. maja nekje iz Južnega Pacifika, da se mu dobro godi, posebno hrana je izvrstna. Piše tudi, da je postal master sergeant. Prej je bil radio instructor, zdaj je pa radio inspector.

Nazaj iz Egipta

Waukegan, Ill. — Seaman First Class Frank Hodnik, 26, sin Mr. in Mrs. Ignacij Hodnik iz 602 May St., se je pred kratkim povrnil domov iz konvojske dolžnosti v Egiptu, kamor je bil poslan že dvakrat. Prvo pot je bila njegova ladja torpedirana in potopljena 27. avg. 1942. Rešil se je na majhnem splavu, ki je taval po ledeno mrzlih vodah 13 ur, dokler ni prispela ladja obrežne straže in ga vzela s seboj v neko pristanišče na naši vzhodni obali. K mornarici se je vpisal 19. jan. 1942. Prej je več let razvažal mleko za Johansen mlekarino.

Naši mrtvega

Cleveland, O. — V soboto 15. maja zvečer je umrl 16 let stari Harold Skrajnar, sin Mr. in Mrs. Joseph Skrajnar. Našli so ga v kopalnici, kamor se je podal, ko je prišel z dela domov; najbrž ga je zadela kap. Družina se je pred nekaj meseci preselila sem iz Girard, O.

Prodaja vojnih bondov

Chicago, Ill. — Drugi teden v juniju se bo vršil četrti javni shod na prostem v okrožju Cermak Rd. in Hoyne Ave. za prodajanje vojnih bondov. Predsednik zveze trgovcev iz Cermak Rd., ki te shode prireja, je naš rojak Mr. Frank Kosmach, tajnik pri St. Paul Federal Savings and Loan Association.

Vsak teden naj bo vsaj en dopis iz vsake slovanske naselbine v "A. S."

TARZAN (713) OBUPNO SREDSTVO

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

TARZAN'S SITUATION WAS CRITICAL. ONE LION WAS ALMOST UPON HIM; THE OTHERS WERE DARTING FORWARD RAPIDLY.

Tarzanov položaj je bil skrajno nevaren. Eden izmed levov je bil že tik pred njim; drugi so drveli tja z veliko naglico.

THE APE-MAN DODGED. THEN, AS HIS FOREMOST Foe PLUNGED PAST, HE SWOOPED LOW AND CLUTCHED ITS HIND LEG!

Opičji mož je odskočil. Ko je prvi lev zletel mimo njega, se je naglo okrenil in ga zgrabil za zadnjo tačo.

WITH A MIGHTY HEAVE HE TOSSED THE BEAST INTO THE MIDST OF ITS FELLOWS. THEN HE RAN.

Z nadčloveškim zamahom je Tarzan tresčil zverino na sredo med ostale. Potem jo je pa hitro odkuril.

BUT HE WAS NOT SURE HE COULD ESCAPE BEFORE THEY UNSCRAMBLED THEMSELVES.

Vendar ni bil gotov, da mu bo mogoče uiti, preden se bodo levi izmotali eden izpod drugega.

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trank;

TEDENSKI KOLEDAR

- 10. Nedelja — 5. po Veliki noči.
- 31. Ponedeljek — Spom. dan. (Križovo).
- 1. Torek — Začetek pr. R. T. (Križ.)
- 2. Sreda — Blandina (Križovo).
- 3. Četrtek — Kristusov vnebohod.
- 4. Petek — Kvirin, muč.
- 5. Sobota — Bonifacij, škof in muč.

PETA NEDELJA V MAJU

"Ljubezen je iz Boga, in vsak, kdor ljubi, rojen je iz Boga in pozna Boga (1 Jan. 4,8.)"

Razne so čednosti, za katere se ti je treba prizadevati, se uriti v njih vse dni življenja, če hočeš priti do dobrega konca. Kraljica vseh čednosti pa je ljubezen do Boga, in iz te ljubezni izhajajo tudi druge čednosti, in vrednost vseh čednosti se ravna po meri ljubezni do Boga. Vsaka čednost je vredna, kolikor je vredna ljubezen. Bog ne sodi toliko po čednosti, presoja pa vsako čednost po ljubezni. Čim bolj popolna in čista je ljubezen, tem večja postane v obeh božjih čednost sama. Ljubezen ima čudno, skrivnostno, prav. čarodejno moč: vsakdanja tvoja opravila izpremeni v čisto zlato! Bog gleda namreč pred vsem na n a m e n a. Ljubezen je v namenu. Tem višje ceni Bog, čim večja je lju-

bezen. Kar moraš storiti, da rešiš dušo, to je nekako prisljano, dasi le iz dolžnosti. Ako storiš, kar moraš storiti, prihaja vse le iz gole ljubezni, in se vrednosti po meri ljubezni.

Posvečuj toraj skozi ljubezen i po ljubezni svoja vsakdanja dela. Opraviš jih, jih morda moraš opravljati. Čemu bi jih topo le tja v dan? Ali naj jih opraviš iz strahu? Res da te strah ne sme zapustiti, ampak nadomesti celo strah božji z ljubeznijo božjo, in zlata zrna ti bodo padala v tvoje naročje. Dolžnosti bodo iste, morajo biti storjene, če so storjene iz ljubezni, se izpremenijo po namenu v krasne bisere. Kakšna moč, kakšno skrivno čarodejstvo!

Večnost ne pozna dela za čednosti. Ampak živel boš tudi v večnosti in enako delal, ne le počival. Različno pa bo to delo od sedanjega, ker bo obstajalo le v ljubezni do Boga. Čemu toraj ne že zdaj?

BARAGOV SVETILNIK

Promotor.

Baraga pride za stalno v L'Anse.

Dnevi, tedni in meseci Baragovega ponovnega bivanja v La Pointu so zelo hitro potekali. Misijonarjeve misli so bile že itak ves ta čas bolj v L'Ansu nego v La Pointu. Sicer se je skrbni dušni pastir z vsvo navadno vnueno posvečal svoji čredi in starem mestu, vendar je ves prosti čas porabil za urejevanje stvari in pripravo na odhod. Lahko si mislimo, da mu je pri tem delala največjo težavo in bridkost ena misel — drugega duhovnika za La Point ni bilo . . . Prijazna cerkviča v La Pointu in verna čreda okoli nje bo sedaj le "podružnica" novega cerkvenega središča v L'Ansu. Saj Baragi ni drugega kazalo, ko obdržati še nadalje tudi skrb za La Point, čeravno je bil oddaljen od L'Ansa nič manj ko 180 milj. To so pač bili drugačni časi kot so danes in smo jih mi vajeni. Kaj se meni kak duhovnik na naših župnijah, če dobi pismo od škofa, ki mu pravi: Odpravi se pojdi drugam! Duhovnik ve, da je škof tudi za dosedanje njegovo mesto že drugega določil. In kaj se menijo naši današnji katoličani, če jim pride na uho: Naš župnik ali naš kaplan je prestavljen drugam. V kratkem ga ne bomo več videli . . . Prava reč! Saj pride drug na njegovo mesto in vse bo šlo v starem redu naprej — ali pa se bo še kaj zboljšalo. Da, navadno se še kaj zboljša, morebiti celo prav dosti zboljša, zakaj nova metla vedno boljje pometa kot stara.

Za La Point pa ni bilo po Baragovem odhodu pri rokah nobene "nove metle." Ostala je stara, samo nov ročaj je morala dobiti — nov, dolg ročaj. Tako dolg, da je mogla metla pometati istočasno, bi rekel, v La Pointu in v L'Ansu, ki sta bila oddaljena drug od drugega 180 milj! Kaj takega je mogoče samo za tako dobro metlo kot jo je predstavljaj — Baraga!

V La Pointu so morali vzeti službo v svoje roke ondotni

verniki sami. Le tu pa tam so smeli pričakovati, da jih bo obiskal za nekaj kratkih dni njihov skrbni dušni pastir — do-ler se ne posreči dobiti drugega stalnega duhovnika.

Odslej v La Pointu ni bilo svete maše v zgodnjih jutrih, ni bilo svetega obhajila, ni bilo pridige in krščanskega nauka ob nedeljah. Toda cerkviča je ostala na svojem mestu in in je kar naprej klicala ondotnim vernikom: Tu je hiša božja in vrata nebeska! Pridite, molimo!

In verniki so razumeli ta glas, prihajali so in molili. Opravljali so svoje redne pobožnosti pod vodstvom kakega svetnega moža, ki je po svojih močeh prevzel misijonarjevo vlogo ter vodil molitve. Včasih so to nalogo opravljale ženske. Namesto svete maše so si v duhu predstavljali zadnjo večerjo. Namesto da bi šli k spovedi, so skupno obujali kesanje. Namesto resničnega svetega obhajila so prejemale duhovno sveto obhajilo . . . Take pobožnosti so napolnjevale nekdanje misijonske cerkvice in jih še napolnjujejo v misijonskih deželah kljub temu, da verniki po cele mesece in morda leta ne vidijo pred oltarjem svojega misijonarja.

Nam se to zdi nenavadno. Ne moremo si misliti, da bi tudi mi kdaj prišli v take razmere. In če bi prišli, kdo ve, če bi imeli veselje hoditi v cerkev k takim "posvetnim" pobožnostim? Saj je toliko napol-katoličanov med nami, ki ne gredo niti k resnični sveti maši, k resnični spovedi, k resničnemu svetemu obhajilu — da ne omenjam resničnih šmarnc . . .

V naši stari domovini so pa zadnje dve leti tudi take reči sami preiskusili — na lastni koži. Njim ni treba več čitati misijonskih delo krogov — mnogo mnogo slovenskih župnij se je čez noč spremenilo v zapuščene misijonske postaje . . . Marsikje, kjer je mogoče, jih ljudje sami spremiti v žive božje tempeljne, in

OPICA LIŽE SLADKOR

Opice imajo zelo radi sladkor. Neki ameriški poročnik na Angleškem se zabava v nekem parku s tem, da daje opicam sladkor in slaščice in opice ga tako poznajo, da so takoj okrog njega, ko ga zagledajo.

svoje župnije v žive verske občine. Nekaj tega smo brali po naših katoliških listih, več bomo zvedeli pozneje, ko bodo zopet upostavljene redne zveze s staro domovino. Ni dvoma, da bomo zvedeli marsikako zgodbo, ki ne bo nič manj ganljiva ko razne zgodbe iz misijonskih krajev. Kaj ko bi šli včasih v duhu tja čez morje, da bodo Rusi kje prebili fronto in invadirali Nemčijo. Nemci vedo, pravijo poročila, da se Rusi želijo maščevati nad Nemci, ko bodo dosegli njihovo zemljo. Well, well, pa se Hitler tako širokoustil, kako bo opravil z Rusijo še pred zajutrokom!

KAJ SE SLIŠI PO ŠIROKEM SVETU

NEMŠKI STRAH PRED RUSI

New York, N. Y. — Ameriški poročevalci poročajo, da Nemce najbolj skrbi vzhodna fronta. Iz zapada baje jemljejo svoje čete in jih pošiljajo na rusko fronto, ker se bojijo, da bodo Rusi kje prebili fronto in invadirali Nemčijo. Nemci vedo, pravijo poročila, da se Rusi želijo maščevati nad Nemci, ko bodo dosegli njihovo zemljo. Well, well, pa se Hitler tako širokoustil, kako bo opravil z Rusijo še pred zajutrokom!

ITALIJANI DOLŽIJO NEMCE ZA PORAZ

Bern, Švica. — Italijani pojasnjujejo v listih in na radio, da so Italijani storili svojo polno mero dolžnosti v Tuniziji in da so se borili naprej še več dni, ko so se Nemci že predali zaveznikom. Neko poročilo pravi, da je von Arnim, nemški general, ki je nasledil Rommela in bil pozneje ujet od zaveznikov zlorabil italijanske čete s tem, da je postavjal Italijane na najbolj vroče točke fronte, svoje Nemce pa je držal v manj nevarnih krajih. Well, kadar kdo propade pač išče izgovorov.

no za človeka, ki ne more v cerkev, recimo, radi boleznim. Ko poslušam radio, mu stopa sveto opravilo bolj živo pred očmi in se lažje živi duhovno v to, kar je moral zamuditi radi pravičnega vzroka. Kdor pa nima takega vzroka, zanj ni dovolj, da poslušam mašo na radio. Nekaterim je treba to spet povedati.

JAPONSKO SVARILLO RUSI-JI RADI SIBIRSKIH BAZ

London, Anglija. — Tokijska radio postaja je naglašala opozorilo ruski vladi, da naj ne dovoli Združenim narodom, da bi uporabljali sibirsko vojne zone, iz katerih bi se lahko bombardiralo japonsko domovinsko otočje, pravi poročilo. Dalje omenja, da je oznanjevalec zagrozil, da ako bi se Rusija drznila storiti kaj takega, se bodo Japonci zatekli k sredstvu "blitzkriega" in bi zadali Rusom težak udarec, kakoršnega Rusi še ne poznajo. Poročilo je vzeti s pridržki na znanje. Morda ga kdo objavlja, da bi s tem pospešil spor med Rusi in Japonci. Težko je verjeti, da bi se drznili Japonci govoriti tak jezik v tem času. Mogoče je pa vse.

SARŽENTI IMAJO PREDNOST

"Movie" igralka si vedno izmislijo kaj "pametnega", da pridejo v liste. Sedaj je imelo 213 igralk v Warner Studios v Hollywoodu glasovanje, s kom gredo najraje na sestanek. Več kot polovica, 139, jih je glasovalo za vojake, ki niso častniki. Sarženti so dobili 89 glasov, prostaki 31, korporali pa samo 19.

PODMORNIČNI JUNAK

Med junaki naše mornarice v tej vojni se bi moralo pisati ime Howard W. Gilmore, 40, New Orleans, La., s posebno velikimi črkami. Ko je poveleval ameriški podmornici, ki je zadela ob neki japonski topovni čoln, je bil ranjen na krovu. Da bi pridobil za pod-

mornico dragocene trenutke, je izdal povelje, naj se potopi. Tako je podmornica srečno prišla iz nevarnosti, medtem ko so njenega poveljnika, ki je bil še vedno na odprtem mostičku, odnesli in zagrnili valovi.

ZA LJUBEZEN NI NIKOLI PREPOZNO

Četudi je že 73 let star, je bil Charles L. Bragg, udovec, poklican nazaj v armadno službo, potem ko je bil že več let upokojen. Napravili so ga za master sarženta. Ko se je ustavil v Wilmingtonu, Del., je šel iskat prenočišča za eno noč in je potkal na vrata neke hiše, kjer so oddajali sobe v najem. Zeno, ki je prišla odpret, je takoj spoznal kot svojo nekdanjo izvoljenko in zaročenko. Bila je Mrs. Margaret Filyaw, 63, vdova. Njena mladostna ljubezen je ugasnila pred štiridesetimi leti, zdaj pa je iznova zagorela. Ali sta se vzela? Seveda sta se!

MEH ZA SMEH

IZ OTROŠKIH UST

Štiriletni Ivo se igra na dvorišču. Zdjaj vstane, prebledi, zardi in zajoče. Mamica prihiči. Prvi mah vidi, kaj se je zgodilo: hlačke bo treba preobleči! "Jej, takšna katastrofa!" Nekaj dni nato ponovna nesreča. Mamica je huda: "Pa vendar ni spet katastrofa?" "Ne, ne, mami," se odreže mali mož. "Danes je pa samo lulustrofa!"

KAKO JE NA NEMŠKEM

"Prej nam je bilo dobro, danes nam je bolje, bilo bi nam pa še bolje, če bi nam bilo spet dobro," je rekel ondan neki komik v Monakovem. Za to je dobil šest tednov zapora, v potrdilo svoje ugotovitve.

GROŽNJA

"Če otrok noče zaspati, mu bom pa kaj zapela," je rekla gospa krščenici. "To sem mu že jaz zagrozila, gospa!"

NJEGOV RECEPT

Na policijo pride neki gospod: preteklo noč je nekdo vlomil pri njem. Vlomilca so bili medtem že prijeli. "Ali je res, da je lopov že pod ključem?" "Da," pritrdi komisar. "Rad bi govoril z njim." "Zakaj?" "Vlomil je ob dveh ponoči, ne da bi bil zbudil mojo ženo. Zato bi ga rad vprašal, kako je to napravil."

GOVORI KAKOR MISLI

Neki gobezdač se je bahal

MORNAR NA STRAŽI

Sedeči mornar na sliki ne sedi na brivskem stolu niti ne gleda z dalnogledom če odkje prihaja brivec, ampak skrbno gleda po morskim gladini, kje se bo pokazal kak kljun sovražnega podmornarja. In kadar ga zagleda hitro obvesti topničarje in druge, ki začno boj proti submarinu.

vpričo francoskega igralca La-ciena Guitryja:

"Jaz zmerom govorim, kakor mislim." "Verjamem," je menil Guitry, "samo mnogo več."

SOLIDNOST

"Ali ste videli, kako čudovit je bil davi sončni vzhod?" "Ne! Grem vedno pred njim spat."

DRUŠTVO SV. VIDA

Štev. 25, KSKJ. CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:

Predsednik: Anton Strnisa; Tajnik: Jos. J. Nemanich, 1145 East 74th Street; Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Assessment se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu. V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli oddelek; v mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Pristopite k DR. SV. JOZEFA,

štev. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpologo imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik. JOSEPH ZORC, tajnik. 1045 Wadsworth Ave. No. Chicago, Ill. ANTON BESPALC, SR., blag.

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS. Pleskarji in popravilci ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago. Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencem priliko in da vprašate nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala. 23 LET IZKUŠNJE. OPTOMETRIST. 1801 So. Ashland Avenue. Tel. Canal 0523. Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe, kakoršnega koli obsega. Sprejemamo velika dela kot grajenje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravilne in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Nasvete, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za smerno nisko ceno.

Pokličite nas na telefon

Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu. 3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

KOBILICE

Spisal Ksaver Meško.

Zgodovinska slika iz leta 1672.

"Ne razumem, kako da se ji celo gojimi (kristjani) smilijo. Odkar je bila zadnjič ta sitna ženska, ta Vidovička pri nas — in mene je Jahve (Bog) kaznoval, da ravno nisem bil doma — in je dekle tu navezila vse mogoče in nemogoče bajke, je Rahela povsem zaverovana v njo. Še od pustila bi ji ves dolg. A Izak je pametnejši."

Spet se je vzradostil samega sebe in svoje skrbi za premoženje in za Rahelo. Nena doma pa se mu je lice zresnilo in stemnilo. "Vdova trdi, da je Vidovič polovico vrnil. Rahela veruje. Naj! A jaz pravim: Kje pa ima pisano? Pri meni velja le pisana beseda, potrdilo na papirju ali pergamentu. Kdo naj veruje sami besedi? ... In Vidovič je mrtev."

Spet mu je šlo kakor smehljaj čez suho, lepo lice, trdo, kakor iz marmorja izklesano. Znak zadovoljstva bi pač naj bil ta odsev smehljaja, a mu je lice le spačil.

"Ničesar pisanega! Prič tudi ni. In Vidovičeva beseda? Kdo ji bo verjel? Pijanec je bil. Da, vseh sto srebrnikov mi vrne vdova! — Hi, Aladin, geni se! Saj še zapiši!"

Dobro uro pozneje je ustavil Izak pred hišo vdovino, je privezal konja ob deblo stare slive in je vstopil.

V bližini Drave je stala kočica, koncem vasi, kakih sto korakov oddaljena od sosede, večje kmetijske hiše. Z desnega brega je mrko strmela dol na njo in na vso ponižno vas grad Borl, kraljujoč mogočno in grozeče na visoki skali, dvigajoči se navpično iznad rekine struge. Z leve strani je pozdravljala prek čez polje beli zvonik farne cerkve Sv. Marjete, skromen in ponižen, krit s starimi, z mahom obraslimi skodljicami.

Zaspani vranec je ob slivi povešal glavo, razmišljal in vdano čakal gospodarja. Včasih je za hip privzdignil ušesa, ko je zaslišal iz sove glas gospodarjev. Zakaj vznemirjen in zelo glasen je postajal pogovor židov in vdovin.

"A mož je trdil pred smrtjo, da je polovico vrnil," je spet in spet zatrjevala vdova. Glas se ji je tresel od nemira, jeze in žalosti. Okoli nje so se gnetli otroci. Trije večji so napol radoznalo, napol sovražno pogledovali žida, ki so ga poznali že od prejšnjih obiskov; mala, kodrolasa deklica se je oprijemala materinega krila; zakopavala in skrivala je zlato glavico v materino krilo, iz katerega je od časa do časa napol radovedno, napol boječe pogledala bradatega tujega moža. Najmlajšega fanta, dojenčka, je držala vdova v naročju.

Žid se je obupni vdovini trditvi prisiljeno smejal.

"Vrnili? Bog mojih očetov, kdaj in kje? Ko pa sem ti že rekel in ti prisegam, da mi ni."

"A da bi lagal, ko je gledal smrti v oči?" — je dvomila vdova in je strmela z velikimi, vprašujočimi in trpečimi očmi v žida. — "Ne, ni mogoče! Ni mogoče!"

"Ako bi mi bil vrnil, bi mu dal gotovo pisano potrdilo. In Šimen sam bi bil zahteval. Ali ga imaš?"

"Pisanega res ničesar nimam. A če je on trdil!"

"Vsaj kako pričo bi morala imeti." "Je tudi nimam. A Bog je videl, on je priča!"

Izak je za hip pomolčal, kakor bi ga bile zadnje besede udarile in mu za hip vzele

hladno razsodnost. Vdova ga je gledala napol proseče, napol srepo in srdito. Žid je povešal glavo in oči pod tem žgočim pogledom, ki ga je bolj čutil nego videl, in ki mu je skušal prodreti v globočino duše, da bi našel tam resnico. Z obupnim svojim bleskom ga je glasno vpraševal: "Ali upaš še pred Bogom tajiti, goljuf židovski?"

A s silo se je ohrabil. Drzno je pogledal vdovi naravnost v oči. Drzno, razžaljivo je rekel:

"Saj sama najbolj veš, kaj je bil rajni Vidovič: Pijanec! Resnice in laži nikoli ni natanko tehtal, kakor jih noben mešetar ne."

Žena se je zganila. Z naglim močnim sunkom se je zrvnala pred Izakom. Prsi so se ji dvignile, zaječala je napol pridušeno. S sovražnim pogledom je ošvignila žida; a odvrnila je še dovolj mirno:

"Res, v življenju ni bil mnogo prida, moj mož. A tudi vi, gospod Rosenzweig, imate mnogo na vesti. Saj je bil vaš mešetar! Za vas je največ kupoval in če je lagal, je lagal za vas!"

Žid je zamahnil z roko, kakor bi se branil neljube prikazni. Poizkušal se je nasmejati, a smeh je zvenel trdo in hripavo. "Bog v nebesih, jaz mu tega nisem zapovedoval."

"Ne vem, če ne." — Glas vdovin je trepetal. — "Dovolj sem trpela ob njem in njegovih napakah. A če mu jaz ne oponašam tega še v grob za njim, naj ga puste pri miru tudi drugi! — Že prav, nič se ne opravičujete, gospod Rosenzweig! — A to pravim, in to ve vsa fara: Na smrt se je dobro pripravil, Bog bodi zahvaljen. Zato pa ne morem verjeti, da bi še pred smrtjo ravno v tej stvari lagal."

"Pa je, žena! — Bog v nebesih, kaj govoriva brez konca in kraja! Moj denar mi daj, pa je!"

"Ko pa ga nimam! Ali naj ga z vedrico zajmem iz Drave?"

Žid se je razburjal.

"Nimam! Kakšna beseda pa je to? Jaz tudi nimam, pa rabim. Zato hočem imeti."

Vdova se je obrnila v stran. Otroci so se ji plašni oprijemali obleke in se stiskali k njej. Najmlajšega je privla tesno k prsim. Težek boj je bojevala velika, močna žena. Čez nekaj hipov se je okrenila spet k židu, z razpaljenimi lici, z nemirno sevojčimi očmi. In zaprosila je naglo in hlastno, kakor bi se s silo krotila:

"Gospod Rosenzweig, počakajte še nekaj časa. Dam vam, brž ko mi bo mogoče. Usmilite se!"

"Bog vsemogočni" — se je srdil žid — "tretji pot sem se že pripeljal tako daleč, a ti vedno praviš: 'Počakaj!' — Do kdaj pa? Ali do smrti?"

"A kje naj vzamem? In več nego sem dolžna!"

"Kje naj vzamem? O vprašanje! Lepo hišo imaš. Prodaj jo! Trgovec Škrjanc jo takoj kupi."

Ženi se je čudno zablistalo v očeh. "Vidva s Škrjancem! Oba tičita pod enim klobukom. Oba bi me rada ogoljufala in oropala še tega beraštva, kar ga imam. In kam naj grem potem z otroci?"

Premagala jo je bol in skrb za deco. Zajokala je navzlic silnemu premagovanju in zatajevanju. Dvignila je dojenčka proti Izaku in še enkrat zaprosila:

(Dalje prih.)

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

NAROČITE
IN
ČITAJTE

lepi zanimivi slovenski družinski mesečnik

"NOVI SVET"

ki prinaša vsak mesec zanimivo in zbrano čtivo za ameriške Slovence. Stane letno samo \$2.00. Za Kanado in vse ostalo inozemstvo \$3.00 letno. Naročnino sprejemajo lokalni zastopniki, ali pa jo pošljite direktno na:

UPRAVA "NOVI SVET"
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

VI SE UCITE ANGLEŠČINE - VAŠI OTROCI PA SLOVENŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOV.

BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateri se sedaj prodaja po znižani ceni, samo \$2.00

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

KRASNA ZGODOVINSKA SLIKA

Velikost 16 1/2 x 12 1/2

Tiskana v večih barvah. Sredi je v vencu sedanjih predsednik D. držav Franklin D. Roosevelt. Okrog in okrog so slike vseh dosedanjih predsednikov Zdr. držav podpisani s njihovimi lastnoročnimi podpisali. Pod predsednikovo sliko vzhva v veiru pomorno sveznata zastava. Pod zastavo je spominška plošča in na nji tiskano v okrajšavi listina pravice in svobode. Slika je v okvirju in v okvirju je v okvirju in v okvirju je v okvirju. Ta slika je lep kras in zgodovinska pomenljivost za vsak ameriški dom. Ker nas naši naročniki za njo poprašujejo, smo jih še nekaj dobili

Slika stane \$1.50 brez pošiljatenih stroškov.

Pošiljaten strošek plača vsak prejemnik sam, ko se mu dostavi slika po Expressu. To naj vsak, ki bo naročil sliko, vzame na znanje, in dokler zaloga traja z njimi lahko postrežemo onim, ki si jo želijo.

Naročilo je pridjati potreben znesek in ga poslati na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Hudo je zašumelo v časnarskem gozdu po Ameriki in sumi naprej.

Mark Aldanov je izdal knjigo "The Fifth Seal". Komunisti skakajo, češ, vsebina je žaljiva za U. S. S. R. in ta je naša zaveznica, in pristranska je napram Stalinu. Aldanov je prišel iz Rusije. Ali je Rus, ali pa le "Rus", ne vem, pa ni merodajno, dasi se poudarja, da je prišel iz Rusije. Komunisti se repenčijo, antikomunisti pa ploskajo. Gole otročarije. Kakor povsod, gre tudi pri tem za objektivno resnico. Če so očitki o vsebini resnični, objektivno utemeljeni, ni treba komunistom skakati, ker resnice s tem ne odpravijo. Ako pa je vsebina objektivno nerresnična, je za robo antikomunistov malo pomagano, ker vsaka laž ima kratke noge in z lažmi antikomunisti pri vsem fanatizmu ne bodo daleč prišli.

Vsa godlarija izgleda, se mi zdi, tako-le: komunist zaropota, in vsi komunisti zaropotajo, ne brigajo se, ali je ropotanje tudi opravičeno, in zaropota antikomunist, in vsi antikomunisti zakričijo in zaropotajo, objektivna resnica je obema deveta briga, in tako postopanje je ovčja mentaliteta.

Nekdo je v starem kraju držal štango pri nebu, ko je bila klerikalna procesija, zdaj nekje straži, piše v napreden

časopis in stavlja razna vprašanja, in zdi se, da bi rad še poprašal, čemu je nos nad ustmi in ne narobe. Poprašuje, čemu ne bombardirajo Rima, kako da pustijo Vatikan pri miru, kje je Hess, čemu ni druge fronte, kako da ne pomagajo Rusom, ki baje komaj še dihaajo, čemu hodi po svetu nadškof Spellman, kako da ne vidijo, kako deluje rimska hierarhija, odkod da se ne zmejnijo za nevarnost, da bi ta rimska hierarhija še lahko Stalinu spreobrnila, da bi z roženkancem okoli vratu hodil po božjih potih po kolenih... in še dosti takih vprašanj ima možakar, in vse je hudo krivo in napačno in nerešeno. Posebno pouzročajo krče v trebuhu Rim in Vatikan in rimska hierarhija, in ker te robe že ni enkrat konec.

Well, vsi križi in vse težave in vse težkoče, ki se porajajo v tihih urah pri čuvanju in prihajajo v podobi dopisov v napreden časopis, prihajajo iz tega, ker je možakar v tistih dneh tam držal pri nebu za štango, zdaj se pa drži napredne krame.

In takih je vse polno. Sama jeza skozi vse življenje, na vse se jezijo, le na same sebe se ne jezijo, in tu je pes pokopan, pa se bodo lahko še večno na sebe jezili, ako jih ne sreča pravočasno pamet, dasi se imajo za hudo pametne.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

ki darovi za župnijo v dnevih, ko vsak itak daruje za veličnočno kolekto.

Prav to naj velja v priznanje župljanom fare Marijinega Vnebovzeta za \$357.07.

Župnija v Lorainu ni tako velika, toda v primeri z drugimi je prispevala lep dar 115 dolarjev. Father Bernard ima pa neko posebno malho, vedno polno kakor berač kruha. Zadržnič nam je vrgel na mizo cel stotak, ko se je vrnil nazaj v New York je zopet poslal ček za \$84.00. Njemu sem odpisal, da je magnetičen in da vleče nase dolarje.

Iskrena hvala za vse te darove. V treh mesecih je lahko deset tisoč dolarjev skupaj od katoliških župnij in posameznih rojakov širom Amerike. Ako to storimo, bo domovina vedela, da stojimo v njenem trpljenju za njo! Zganimo se, ker se nam nudi tako ugodna prilika. Slovenske župnije širom Amerike, stopite skupaj z farani. Katoliška društva, vaša dolžnost je, da se sedaj odzovete. Naj ne bo nasebine in ne društva ali slovenske župnije, da ne bi nekaj prispevala sedaj, ko gre za hitro pomoč.

Ako je med nami zavednost, ne bo vzelo niti par mesecev, ko bomo lahko domovini poslali naročilo, da je deset tisočakov že zanje nabranih. Kakšno veselje bo in hvaležnost in koliko novega upanja!

Kdor bi hotel poslati izven katerikoli nasebine ali župnije, lahko pošlje na podpisane: Ali na Father Bernarda, kakor so bili naslovi že objavljeni.

Denar v banki je naložen na hranilni vlogi — številka knjižice je 2,169 — na ime: Slovenian American Parishes Relief Fund. Poleg blagajnika so še vpisani Mr. Frank Jakišič kot računski tajnik, potem pa Rev. Čelešnik in Rev. Baraga kot nadzornika. O nadaljnjih prejemkih bo redno sporočano. Termometer mora priti na \$10,000, zato naj velja v ta namen tudi deset stopnic,

po katerih se bomo vzpenjali navzgor. Vsaka od teh stopnic šteje en tisočak. Preko prve stopnice smo že naredili korak. Ko se bo oglašil še vzhod, srednji in daljni zapad in rojaki iz severa, bo naša kampanja za deset tisoč dosežena. To naj ne bo smatrano za nemogoče, ker to zmoremo z lahko. Slovenski narod se je vedno štel, da je veren in požrtvovalen narod. To bomo pokazali tudi sedaj. Naj Bog blagoslovi nadaljevanje.

Lahko pišete kar v banko The North American Bank Co., 6131 St. Clair Ave., c-o Anton Grdina, Cleveland, O., ali pa samo Anton Grdina; naj bo eno ali drugo. Naslov računskega tajnika Frank Jakišiča je: 6111 St. Clair Ave., Cleveland, O., Rev. P. Bernarda pa: 62 St. Marks Place, New York City.

S tem zaključujem kot blagajnik tega sklada z iskrenim pozdravom od vseh.

Anton Grdina.

P. S. Prispevke povsod lahko izročate svojim župnijskim duhovnikom. V Clevelandu bo zbirala tudi Ameriška Domovina ali direktno v North American Bank.

DOGODBICE

Renoir je bil že na pragu starosti, ko so začeli priznavati njegovo umetnost. Tedaj pa so ga kupci slik tako oblegali, da se jih časih kar ni mogel otresti. Ko so mu ob neki takšni priliki ponujali visoke vsote za neko sliko, je rekel: "Zdaj je že prepozno! Ponujate mi najboljše beefsteake, jaz pa nimam več zob!"

Stoletni Fonetelle, Gorneillev nečak, je bil kot filozofski gost in zavoljo svojega viteštva med damami v Rambouilletu zelo priljubljen. Nekega dne je pobral padlo pahljačo mlademu, lepemu dekletu, ki ni pa nič pokazalo, da ga je ganil, ta dokaz starčeve vpludnosti: "O, gospodična," ji je dejal, "kako zelo razsipljate svojo mrzlost!"